

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i administracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 132. Telefon № 32.

CENY PRENUMERATY:

W Łodzi z dostawieniem do domu miesięcznik m. 5,50
Z przesyłką pocztową „ 6,40

Cena pojedynczego numeru 25 fenigów.

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczór, w niedzielę i święta od 7 do 10 rano. Redakcja czynna od godz. 6 do 10 wiecz. codziennie. Redaktor przyjmuje od 8 do 7.

OGŁOSZENIA: Nadesłano przed tekstem mk. 3.— i w tekście nad telegramami—mk. 4.—. Reklamy po tekście (4 szp.) — mk. 2,25 Nekrologja (4 s. pait.) mk. 1,50. Zwyczajne ogłoszenia (6 szp.) — 1.—. Drobne ogłoszenia 15 fen. za wyraz. Każde ogłoszenie najmniej mk. 1,50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej.

Teatr Polski

Cegielniana 63,
poddyrekcją: Fr. Rychłowskięo.

Poniedziałek 15 IX specjalne widowisko z 4 żołnierzami po cenach najniższych (od 40 f. do 3 Mk.)

Książd Marek

Po-m. dram. w 5 obr. J. Słowackiego.

Wtorek 16 września

„PRUSACY“

Premjeral sztuka w 3 akt, na tle dziejów 18 r.
J. Borawskiego, Reżys. J. Leśniewski

Sroda, 17 września r. b.

„Na jedną kartę“

Sztuka w 5 akt. H. Stenklewicz.

Dalsze zwycięstwa nad bolszewikami. Włochy zaanektowały Rjękę. Trzęsienie ziemi.

Telegramy.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa, 14 września (PAT).

Front litewsko-białoruski.

Pod Krasławką zaatakował nieprzyjaciół ponownie nasze pozycje. Po zaciętej walce został jednak odparty. Wzięliśmy kilkudziesięciu jeńców i karabin maszynowy.

Na odcinku północno-wschodnim odparliśmy silne ataki nieprzyjacielskie za linię jeziora Dołgoje, Szado i Jelno nasze oddziały przeszły do kontrataku i zajęły linję Janno-Mikołajewo, zdobywając i baterję nieprzyjacielską i biorąc znaczną liczbę jeńców do niewoli. Silny atak nieprzyjacielski, wspierany ogniem artylerji, na miasteczko Berezynę, został odparty.

Wz. szefa sztabu generalnego puik. Haller.

Jak się odbyła aneksja Rjeki.

Rjeka, 14 września (PAT). Lublańskie biuro korespondencyjne donosi: Towarzystwo włoskie Giovano Italiano Sursum corda i Giovana Fiume wdrożyły energiczną akcję, aby skłonić żołnierzy do odmówienia posłuszeństwa i w ten sposób doprowadzić do tego, by pozostali w Rjece. Zwłaszcza zdemobilizowani oficerowie pozostali w mieście i wzięli udział w ruchu. Już w nocy z czwartku na piątek kilkuset marynarzy zbiegło z włoskich okrętów wojennych i za żadną cenę nie dało się nakłonić do powrotu. Pettaluge w piątek rano wydał rozporządzenie, zakazujące gromadzenia się na ulicach i wzywające do posłuszeństwa władzom wojskowym. Mimo to rjecki bataljon Sursum Corda wystąpił uzbrojony w broni dostarczoną przez wiochów.

Odbyszły pochód na ulicach miasta, bataljon udał się przed gmach gubernatora i skierował karabin maszynowy z samochodu pancernego na gmach gubernatorski. Warty angielskie i żołnierzy angielskich wysztychono i wygwizdano. Po obsadzeniu pałacu gubernatorskiego demonstranci obwołali aneksję Rjeki dla Włoch. Poza nieznaczne starcia nigdzie do większych zajęć nie zaszło. Dziś do portu zawinął krążownik angielski „Diskardid“ z 500 żołnierzami maltońskimi. Policja angielska jeszcze nie zaczęła urzędowanie.

Francuzi o zajęciu Rjeki.

Wiaen, 15 września (PAT.) BK donosi z Paryża. Prasa francuska w tonie i-

robiecznym omawia pochód d' Annuncja na Rjękę, nie przywiązując żadnej wagi do tego epizodu. Dzienniki zaznaczają, że jest tylko osobiste wystąpienie Annuncja pozbawione zupełnie znaczenia politycznego.

W sprawie Śląska Cieszyńskiego.

Praga, 15 września (PAT) O naradach ministrów z przedstawicielami stronnictw czeskiego zgromadzenia narodowego domosi „Narodni Polityka“. W przedpołudniowych obradach wziął także udział szef sztabu generalnego generał Pelle, a z ramienia ministerstwa spraw zagranicznych dr. Stepanek. Na posiedzeniu zaznaczono, że delegacja czeska w Paryżu zasadniczo plebisycy na Śląsku Cieszyńskim przyjęła jako mniejzłe zło, że jednak ze stanowiska republiki czesko-słowackiej plebisycy nie jest dopuszczalny. Dzięki takiemu stanowisku delegacji czeskiej czeski wystali zwłokę do ostatecznej decyzji. Teraz potrzeba koniecznie przygotować się z całą energią do plebisycy i ewentualnie poszytnić sąsiedzenia na wypadek, gdyby Polacy usłowali obsadzić część Śląska Cieszyńskiego, znajdującą się pod załadem republiki czesko-słowackiej. Tylko w tym wypadku możliwie zbrojny zatarg z Polską, o czem że jednak nikt w Pradze nie myśli. Zajmują się także sprawą Niemców, mieszkających na obszarze Śląska Cieszyńskiego, którzy będą się musieli odwiadczyć albo za Czechami albo za Polską. „Narodni Polityka“ zaprzecza wiadomości jakoby w związku z rozstrzygnięciem sprawy Śląska Cieszyńskiego gabinet Tusara miał usiąść.

Trzęsienie ziemi.

Ljon, 14-go września (PAT) Radio warsz. Donoszą z Madrytu oraz Rzymu o gwałtownych trzęsieniach ziemi, jakie nawiedziło w piątek wieczorem do Lores w prowincji Alicante, oraz prowincję Sienneę.

D'Annuncio zaanektował Rjękę.

Rjeka, 14 września (PAT). Lublańskie biuro korespondencyjne donosi. Zarząd miasta Rjeki objął w imieniu Włoch d'Annuncio. Dokonał on zamachu stanu w porozumieniu z rjecką radą narodową (Conzilio nazionale) i komendą legionów rjeckich. D'Annuncio przybył do pałacu gubernatorskiego i rozkazał gubernatorowi Pettaluge, aby oddał władzę w jego ręce. Generała Pettaluge internowano w pałacu gubernatorskim. D'Annuncio proklamował aneksję Rjeki w imieniu Włoch.

Nowy przedstawiciel czesko-słowacki.

Ljon, 15 września (PAT.) Radio warsz. Po wyjeździe z Paryża pańow Kramarza i Benesa przedstawicielem republiki czesko-słowackiej na kongresie pokojowym mianowany został Stefan Osusky. Minister upelnomocniony republiki czesko-słowackiej w Londynie

Minister Wojciechowski w Sosnowcu.

Sosnowiec, 14-go września (PAT). Wczoraj przybył tu minister Wojciechowski w celu zaznajomienia się ze sprawą uchodźców śląskich. O godzinie 12 w nocy minister odjechał do Warszawy.

Rząd belgradzki podał się do dymisji.

Wiedeń, 14 września (PAT) B. K. donosi z Lublany. Rząd belgradzki doszedł do przekonania, że nie może wziąć na siebie odpowiedzialności za podpisanie definitywnego traktatu pokojowego i podał się do dymisji. Powodem tego kroku jest, względ na to, że wszystkie stronnictwa muszą ponieść wspólnie odpowiedzialność za ten akt polityczny.

Ujnowanie przemysłu we własne ręce.

Warszawa, 14-go września (PAT). Galicyjski Bank Przemysłowy we Lwowie sfinansował w ostatnich dniach w Warszawie poważną transakcję naftową. Założony przez ten bank przed 2-3 laty Związkowe zakłady Gazów Ziarnych i gazoliny pod kierownictwem prezesa rady nadzorczej pana Zygmunta Lewakowskiego wykupiły obecnie z rąk wiedeńsko-węgierskich przy pomocy banku przemysłowego wraz z własnością ziemską, wszystkie kopalnie nafty w Shodnicy, koło Borysławia, obejmujące na terenie 2400 morgów 260 szybów naftowych, produkujących rocznie przeszło 1600 wagonów bardzo cennej ropy naftowej. Dzięki tej transakcji stosunek polskiego kapitału zaangażowanego w przemyśle naftowym do kapitału zagranicznego przedstawiającego się dotychczas dla Polski niekorzystnie znacznie się poprawił na naszą korzyść. Nowe akcje, jakie Związkowe Zakłady wydały dla powiększenia swych kapitałów, rozkupili polscy kapitaliści w kilku dniach w zupełności.

Niedźwiedzia przysługa.

Wiedeń, 14 września (PAT). Do „Na-u s Wiener Journal“ donoszą z Berlina: „Vossische Zeitung“ otrzymało następujące wiadomości z Lugano: Wypadkiem dnia we Włoszech jest wiadomość, że d' Annuncio na czele garstki grenadierów i wojsk szturmowych zaopatrzonych w karabiny maszynowe oraz samochód pancerny w piątek po południu wkroczył do Rjeki i ogłosił jej aneksję. W izbie włoskiej wiadomość zrobiła ogromne wrażenie. Prezydent ministrów Nitti, dowiedziawszy się o tem, uderzył pięścią w stół i wydał polecenie ministrowi wojny, aby wkrótce stłumił ten akt niesubordynacji. Postać socjalistycznego Morangorę, który chciał w sprawie wnieść interpelację, Nitti uprosił, aby zatrzymał się z nią 24 godzin. Premjer w ten sposób wyraził swe niezapokojenie z powodu tej wiadomości.

Włosi stoją w obliczu klęski głodowej a tego rodzaju zajścia mogą tylko przyspieszyć katastrofę. Annuncio w ostatnich czasach objeżdżał wszystkie większe miasta włoskie, agitując i werbując ochotników, którzy gromadził w mieście Ronchi. Ztamtąd ochotnicy ruszyli na Rjękę. Nie wyjaśniono dotąd dlaczego wojska na terenie wojennym nie zatrzymały przechodzących ochotników. Zdaje się, że wojska regularne, a zwłaszcza grenadierzy przyłączyli się do ochotników. Dla Włoch ten zamach stanowi obecnie, gdy odbywają się właśnie rokowania Tittoniego z Lloydem „Georgem“ epizod bardzo niewygodny. Dlatego też komunikaty urzędowe osłabiają znaczenie tego zdarzenia, zapewniając, że poczynione będą energiczne zarządzenia, aby ruch stłumić i winnych pociągnąć do odpowiedzialności.

„Ides Nitionale“ ogłasza telegram d' Annuncio, zachwylający się od słów: Kości padły. W chwili, gdy ogłosicie ten telegram, Rjeka będzie już obsadzona.

Zmartwienia rosyjskie.

Paryż, 15 września (PAT). W dziennikach moskiewskich z ostatnich dni, jak donosi organ Burcewa „Obszczaje dzieło“ znoszą duże przygnębienie z powodu przymierza polsko-rumunskiego i wypadków ukraińskich. Jednakże daleko mooniej zaniepokojona temi zdarzeniami kolona rosyjska w Paryżu. Mówi się powszechnie o interwencji konferencji pokojowej w sprawie ukraińskiej celem pogodzenia Petlury z Denikinem. Rosja nie chce nie słyszeć o żadnej Ukrainie i protestuje przeciw układom z ukraincami. Burcew ogłasza w „Cause Comune“ uroczysty apel, pytając się sprzymierzoneń po raz „setny i pierwszy“ czy są jeszcze sprzymierzeńcami Rosji, czy t. z. neutralnymi, czy może „przyjaciółmi tych, którzy dzielą Rosję i rozrywają ją na kawały“. Burcew twierdzi, że przymerza i traktaty z Polską, Rumunią, Ukrainą, Gruzją i Estonją zabezpieczą Europę przed amblesami niemieckimi. Dzienniki paryskie ostatnimi dniami były przepełnione wiadomościami z delegatem ukraińskim Tyaskiewiczem. O ile obfitość artykułów w tej sprawie należy przypisać bardzo intensywną propagandzie prasowej, to jednak faktem jest, że żaden poważny dziennik nie zaprotestował przeciw projektowi uznania Ukrainy za państwo samodzielne. Wedle programu wielkie mocarstwa będą party do ugody między Rosją a Ukrainą celem utworzenia autonomicznej Ukrainy, która należała do federacji rosyjskiej. Jednakże sądząc wedle dzisiejszej opinji nie wydaje się, aby ów przyszły związek federacyjny miał być warunkiem istotnym. W każdym razie, argumentuje Burcew, traktowanie tego projektu, jest aktem nieprzyjacielskim, mającym na celu podział Rosji.

„Cause Comune“ podobnie jak tutaj-sza akcja prasowa rosyjska, zamieściła daleko więcej polemikę z Ukrainą aniżeli propagandą antybolszewicką.

Belgia sprzedaje węgiel a nabywa zboże.

Ljon, 15 września (PAT.) Radio wars. Z Brukseli donoszą: Belgia zgodziła się dostarczyć Rumunii 50,000 ton węgla w zamian za odpowiednią ilość zboża.

Sądy doraźnie działają.

Radom, 14 września, (PAT.) Wyrokiem sądu doraźnego skazany został bandyta Antoni Kowalnos na karę śmierci. Kara została w 3 godziny po wyroku wykonana.

Wznowienie opary w Warszawie.

Warszawa, 14 września, (PAT.) — Dziś nastąpiło otwarcie sezonu operowego. Wystawiono „Halke” Moniuszki pod dyrekcją Emila Młynarskiego w nowej pomysłowej inscenizacji.

Czysty a okazały dochód przeznaczono na uchodźców górnośląskich. Teatr był wyprzedany.

Traktaty handlowe.

Paryż, 12 września, (PAT.) — Radjo warsz. Donoszą z Lublany. Zawarty został traktat handlowy pomiędzy Jugosławia a Austrią i Węgrami. Jugosławia dostarczać będzie mąkę, zboże i ryby. Sama Austria otrzymać ma zgórą 25 tysięcy wagonów. Traktat wstępny podpisany został w środę. Z Belgradu wyjechała delegacja do Pragi celem nawiazania stosunków handlowych także z Czechami. Państwo to wzamian za artykuły przyznane wysłałoby cukier, węgiel i maszyny.

Wyzwalanie kapitału z pod wpływów obcych.

Warszawa, 14 września, (PAT.) — Dnia 13 b. m. odbyło się w Warszawie doroczne walne zebranie akcjonariuszy Warszawskiego Banku Przemysłowego. W którym poraz pierwszy wzięli udział nowi właściciele większości akcji tego banku, mianowicie reprezentanci banku przemysłowego w Lwowie. Galicyjski Bank przemysłowy wykupił niedawno wszystkie akcje będące dotychczas w posiadaniu żywnościowej Banki w Pradze i będzie oddał w pełni z dotychczasowemu zarządem prowadził dalej warszawski bank przemysłowy, przez który rozszerzy swoją dotychczasową działalność na cały obszar państwa polskiego. Prezesem banku obrano przez aklamację ponownie księcia Casimira Świrskiego-Mirskiego, wiceprezesami pana Zygmunta Lewakowskiego ze Lwowa i pana Gustawa Geyera z Łodzi.

W skład rady nadzorczej weszli panowie: Stanisław hr. Badesz, Franciszek Brugger, Jan Drochowicki, Wł. Zeyfert, dr. Władysław Jahli, Paweł Jarnuszkiewicz, Stanisław Sutyski, Jan Wtłoki i Franciszek hr. Zamojski. Zarząd banku stanowią Marjan Bilinski, Fryderyk Jarzewicz, Józef Natanson, dr. Zdzisław Słuszkiewicz i dr. Marjan Starski.

Jak można przełączyć listy na Ukrainę.

Warszawa, 14 września, (PAT.) — Misja czerwonego krzyża na Ukrainę. — Wydział prasowy towarzystwa polskiego Czerwonego Krzyża komunikuje, że w celu

przesyłki korespondencji prywatnych na terytorjum Ukrainy, wobec zupełnego braku wszelkich wiadomości z tamąd, zarząd Główny Polskiego Czerwonego Krzyża postanowił wysłać systematycznie co pewien czas specjalnych delegatów zapożyczonych w odpowiednie legitymacje do większych centrów Ukrainy.

Pierwsza delegacja taka wyjedzie w bieżącym tygodniu do Kamieńca Podolskiego, Winnicy, Płoskirowa, Zytomierza, Berdyczowa, Mohyliowa, Uszycy, Humania, Łupowa, Starokonstantynowa i Hajsyna. — Korespondencje przyjmuje Zarząd Główny Czerwonego Krzyża od 9 do 1 za opłatą 5 marek od każdego zwykłego listu na koszt ogólny. Z misją specjalną Polskiego Czerwonego Krzyża od 9 do 1 za opłatą 5 marek od każdego zwykłego listu na koszt ogólny. Z misją specjalną Polskiego Czerwonego Krzyża od 9 do 1 za opłatą 5 marek od każdego zwykłego listu na koszt ogólny. Z misją specjalną Polskiego Czerwonego Krzyża od 9 do 1 za opłatą 5 marek od każdego zwykłego listu na koszt ogólny.

Co słycać nowego?

Komunikacja z Bukaresztem.

Ze względu na rozwijające się stosunki polityczne i handlowe z Rumunją ministerjum poczt i telegrafów opracowało projekt urzadzania komunikacji telegraficznej i telefonicznej pomiędzy Warszawą a Bukaresztem. Narazie będzie urządzony przewóz telegraficzny z Warszawy przez Lublin do Lwowa i dalej do granicy rumuńskiej.

Monitor Polski.

(—) Nr. 205 z dnia 12 września 1919 r. w dziale urzędowym zawiera: Rozporządzenie, dotyczące zmiany na-

zwy wsi „Nietrój” gm. Szydłowiec pow. koneckiego na nazwę „Wysoka Szara” o raz Ustawę z dnia 18 l pca 1919 roku o pomocy państwowej na odbudowę i gospodarstw, zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny.

Ze Stowarzyszenia Handlowców Polskich.

(c) Przy Stowarzyszeniu Handlowców Polskich organizują się Sekcja Pracowników Fabrycznych — sta. edjentów, magazynierów i t. p.

Tworzą ją sę Sekcja m: na celu obronę interesów ekonomicznych tych pracowników.

Zapisy przyjmują się codziennie w kancelarii Stowarzyszenia, Piotrkowska 108, pomiędzy godz. 6—8 wieczorem.

Osobiste.

(c) Przewodniczący wydziału handlowego przy tutejszym sądzie okręgowym, sędzia Tuakowski, na własne żądanie opuszcza to stanowisko.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski.

Dziś w poniedziałek Teatr daje specjalne widowisko dla żołnierzy, na którym ukaże się wspaniałe dzieło J. Stowackiego p. t. „Kciężdz Marek” w wykonaniu całego zespołu. Bilety w cenie od 40 fen. do 3 Mk. Ob. w. w. można w aukcji w P. Gestem. z godz. 10 do 2 i od 5 do 9 w kasie Teatru.

Jutro we wtorek Teatr daje głośną sztukę J. Borawskiego „Prusaasy”.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

Podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w m. Łodzi położone, z powodu niezapłacenia raty majowej 1919 r. i rat poprzednich wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godzinie 11-iej z rana w kancelarii Wydziału Hypotecznego przy ulicy Średniej pod № 429 w m. Łodzi przed wyznaczonymi notariuszami, a mianowicie:

Table with columns: Nr licencyjny, Nr Hypoteczny, Ulica, Wysokość pożyczki (Rubli), Zaległość wynosi (Mk., fen.), Vadium (Mk., fen.), Suma licytacyjna (Mk.), Przed notariuszem, Termin licytacji.

SCALA Dziś ostatnie pożegnalne przedstawienie WALKI -:- KABARET Wejście dla wojskowych od Mk. 1, — do 5, — sprzedaje kasa do g. 1.

OGŁOSZENIE. Posiadacze karty żywnościowej okresu 111-go, rozpoczynającego się w poniedziałek, dnia 15 b. m., upoważnieni są do nabycia 1 1/2 funta pieczywa żytniego na zasadzie kuponu № 1...

Kazimierz Roszak Łódź, Dzielna Nr. 1. Tel. 23-55. Zakład Optyczno-Chirurgiczny z działami: fizycznym, chemicznym, elektro-technicznym ortopedycznym, fotograficznym i pierwsza w Łodzi PRACOWNIA PRZEZRO-CZY dla szkół, odczytów i t. p.

Dr. Garliński Przejazd 35 cho-sby oczne przyjmuje od 11-1 i od 5-7. Dr. Feliks Skusiewicz ul. Andrzeja № 11. Choroby skóry i weneryczne Godziny przyjęcia: od 9-11 i do 5-7 ipół p. p. Panie 11-12 rano

Dr. H. Sadkowski Choroby wewnętrzne specjalnie żołądka i kiszki Łódź, ul. Piotrkowska № 120 Od 9-11 r. i od 5-7 po poł.

Dr. Dutkiewicz Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych. ul. Piotrkowska 50. o 9-11 1/2 r. i od 4-7 po poł.

Uczeń VIII kl. udziału lekcji Wiadomość Wysoka 27. Smiałowski.